

KAMNIŠKI OBČAN

GLASILO SZDL

OBČINE KAMNIK

LETO IX. 1970 — št. 1

JANUAR — 50 S din

Manj podjetij, večja proizvodnja

Po podatkih občinske skupščine je bila industrijska proizvodnja kamniških podjetij v preteklem letu za 22,9 odstotka večja kot v prejšnjem letu. S tem je industrija znatno presegla planirano stopnjo rasti, ki jo je predvidevala resolucija o razvoju gospodarstva v letu 1969. Med najbolj uspešne mesece preteklega leta lahko štejemo oktober in december, nič manj pa ni bilo proizvedenega v juliju in avgustu, torej v času letnih dopustov. S tem so v tovarnah prekinili nezdravo tradicijo vpliva dopustov na proizvodnjo.

Med osnovnimi industrijskimi podjetji, kolikor jih je po ukinitvi poslovanja v Tovarni kovanega orodja v občini še ostalo, so prav v vseh proizvodnih več kot v letu 1968. Vrednostni obseg proizvodnje so lani najbolj povečali v industrijsko kemičnem kombinatu SVIT, kjer je bila proizvodnja večja za indeks 151, in v živilski industriji, kjer je bila večja za indeks 136,2. Stopnje rasti proizvodnje v ostalih podjetjih, izražene v indeksih povečanja, pa so bile:

Rudnik kaolina	106,5
Titan	118,4
Podjetje Kamnik	119,5
Stol	122,7
Svilanit	127,7
Tovarna usnja	111,3

Oskrba z domačim in uvoženim reprodukcijskim materialom industriji ni delala večjih težav, prav tako so imeli dovolj premoga, embalaže in zagotovljen transport surovin in gotovih izdelkov. Proizvodnjo je nekoliko ovirala redukcija električne energije, kar velja zlasti za livarno Titan. V tej tovarni so imeli lani tudi težave pri nakupih koksa, saj so ga jim dobavili 700 t manj, kot so bile potrebe. Podobnih težav se v Titanu boje tudi letos. Hitra rast proizvodnje in konjunktura pri nakupih polizdelkov na domačem trgu je zakasnila dobave s strani mnogih kamniških kooperantov.

Čprav zaključnih računov v podjetjih še niso izdelali in ni mogoče primerjati bančnih finančnih rezultatov, je gotovo, da nepravčasno plačevanje računov povzroča

kamniški industriji največ težav. Ob koncu leta so terjatve samo v industriji dosegle 90 milijonov novih dinarjev, obveznosti do dobaviteljev pa so bile za polovico manjše. Velika razlika med obema pokazateljema nedvomno ogroža likvidnost gospodarskih organizacij. Zato imajo neka-

tera podjetja velikokrat blokirane tekoče račune. Vendar to niso edini vzroki nelikvidnosti kamniških podjetij, mednje se uvršča tudi intenzivno vlaganje v osnovna sredstva in to tudi takrat, ko viri financiranja niso zago-

(Nadalj. na 2. strani)

Delovni dogovor predsednikov krajevnih organizacij SZDL

Pred novim letom so se v Kamniški Bistrici srečali predsedniki krajevnih organizacij SZDL naše občine. Zbrali so se na enodnevnem seminarju z namenom, da se pogovorijo o aktualnih nalogah SZDL v občini.

Delo seminarja so razdelili v dva dela. V prvem delu so obravnavali gospodarska vprašanja in razvoj občine Kamnik v letu 1970. Pogovor o teh vprašanjih je vodil predsednik občinske skupščine Vinko Gobec.

V drugem delu pa so obravnavali stališča, ki jih je dala v razpravo republiška konferenca SZDL pod naslovom »SZDL danes«. Uvodna pojasnila v zvezi s tem je podal in odgovarjal na vprašanja sekretar republiške konference SZDL Vlado Beznik.

Predsednike krajevnih organizacij SZDL je zlasti zanimalo vprašanje, kakšen bo letošnji razvoj posameznih dejavnosti v občini, zlasti industrije, kmetijstva in obrti. Nič manj jih ni zanimal razvoj zdravstvene službe in šolstva v občini. V razpravi so poudarili, da bodo morale krajevne organizacije SZDL v prihodnje več pozornosti posvetiti prav tem vprašanjem. Pri tem so imeli v mislih tudi hitrejši razvoj krajevnih skupnosti, ki so v preteklosti napravile že lep korak naprej.

Socialistična zveza naj postane dejansko organizacija vseh občanov. To pa bo postala lahko le, če bo pospeševala reševanje tistih problemov, ki najbolj tarejo občane.

Zato so predsedniki podprli zamisel, da bi tudi v krajevnih organizacijah vpeljali delovanje sekcij, ki bi združevale občane po njihovih interesih. To bi bila zlasti sekcija za vprašanje kmetijstva, izobraževanje, vseljudske obrambe itd. Krajevne organizacije morajo prenehati s prakso delovanja le v okviru svojih odborov.

Ob zaključku seminarja so bili udeleženci mnenja, da bi bilo treba podobne razgovore večkrat organizirati in povabiti nanje vse člane odborov krajevnih organizacij SZDL.

S.

S seje občinske skupščine Kamnik

Nove davčne olajšave

Skupščina občine je na zasedanju dne 26. decembra 1969 obravnavala več zadev s področja gospodarstva.

Poročilo o oceni proračunskih dohodkov za leto 1970. Po predvidevanju bodo proračunski dohodki proračuna za leto 1969 doseženi s 100,1% ter bodo znašali nekaj nad 7.700.000 din. Dohodki temeljne izobraževalne skupnosti pa bodo preseženi za 13,5% in bodo znašali 6.459.000 din. Tako bodo celotni dohodki proračuna občine Kamnik realizirani s 14.160.000 din.

Največ so bili preseženi dohodki od prispevkov iz delovnega razmerja — 100,9% in dohodki od davka na maloprodajo — 117,1%. Tudi takse so prinesle več denarja občinski blagajni, saj so bile dosežene s 130,8%.

Tako je občina mogla zagotoviti sredstva za financiranje vseh svojih služb, šolstva, komunalne dejavnosti itd., kot je bilo po planu predvideno. Šolstvo je dobilo celo nekaj več sredstev, kot je bilo v začetku leta pričakovati.

***

Skupščina je na seji razpravljala in sprejela odlok o spremembi odloka o prispevkih in davkih občanov. Bistvo sprememb so davčne olajšave, ki jih bodo lahko deležni vsi kmetje v hribovitih predelih, če bodo vlagali svoja sredstva v preusmeritev gospodarstva ali gradili in adaptirali svoja gospodarska poslopja. Davčna olajšava se bo priznala glede na vložena sredstva, največ pa do višine dveletne davčne obveznosti.

V odloku je še več manjših, predvsem stilističnih sprememb, ki ne bodo vplivale na višino davčnih obveznosti. Pomembno za leto 1970 je predvsem to, da skupščina ni spremenila davčnih stopenj niti za kmetijstvo, niti za ostale panoge gospodarstva in s te strani zagotovljeno stabilnost gospodarstva.

***

S sprejemom odloka o financiranju vzgoje in izobraževanja v letu 1970 je skupščina zagotovila finančne vire šolstvu. To je tudi letos določila z odstotkom udeležbe pri nekaterih dohodkih občinskega proračuna. Po predvidevanju bo zbranih v letu 1970 skupaj 7.154.035 din ali za 10,7% več kot v letu 1969. S temi sredstvi bo zagotovljena vsa dejavnost šolstva v občini Kamnik. Iz teh virov pa se bodo krile tudi obveznosti do posebne šole na Homcu, ki jo obiskujejo tudi otroci kamniških občanov, ter še nepokrite obveznosti iz preteklih let do šol II. stopnje.

Istočasno je skupščina potrdila sporazum s temeljno izobraževalno skupnostjo, s katerim zagotavlja pedagoškim delavcem poprečni OD glede na stopnjo izobrazbe:

— učitelj razrednega pouka	1.260,00 din
— učitelj, ki poučuje na predmetni stopnji in ima srednjo izobrazbo	1.440,00 din
— predmetni učitelj	1.620,00 din
— profesor	1.920,00 din

Sporazum vsebuje še več drugih določil v zvezi z nagrajevanjem učiteljev na osnovnih šolah ter zagotavlja sredstva

(Nadalj. na 2. strani)

Predsedniki krajevnih organizacij SZDL na seminarju v Kamniški Bistrici

Manj podjetij, večja proizvodnja

(Nadalj. z 2. strani)

tovljeni. Ob delitvi dohodka bi v bodoče morali izločiti tudi obratna sredstva, sicer bo pritisk na drage kratkoročne bančne kredite še večji.

Preteklo leto je bilo ugodno tudi za izvoz kamniške industrije, saj so izvozili za 5,8 milijonov ameriških dolarjev svojih izdelkov. S tem so presežili prodajo na tujih tržiščih iz leta 1968 za 17,6 odstotka. Pretežen del izvoza je usmerjen v dežele konvertibilnega področja, ker si podjetja le tako zagotove zadosten delež deviznih sredstev, ki jih potrebujejo za poslovanje. Če ob tem uspehu upoštevamo tudi carinske omejitve, posebno omejitve v deželah skupnega evropskega trga, potem je večji izvoz še pomembnejši.

V občini, razen Rudnika kaolina, izvažajo sedaj vsa industrijska podjetja. Največji izvoznik je bila lani tovarna usnja, ki je prodala v Zahodno Nemčijo, ZDA, Italijo in druge zahodne države za 1,7 milijona dolarjev ustrojene svinjskega usnja. Večjo prodajo v tujino so imeli še v Svitu, Svitanitu in Podjetju Kamnik. Naš najpomembnejši proizvajalec stolov in pi-

sarniške opreme STOL, ki se vedno bolj uveljavlja na tržišču, pa lani ni dosegel predvidenega izvoza, čeprav so prodali v tujino za milijon in pol dolarjev svojih izdelkov. Del naročil iz preteklega leta pa bodo realizirali letos. Med izvoznike so se lani uvrstili tudi v živilski industriji s prodajo gorčice v Romunijo.

Ob velikih izvoznih prizadevanjih pa velja omeniti, da je stimulacija izvoza vedno manjša. Ob hitrem naraščanju cen domačih surovin je težko doseči ugodne cene v tujini. Kamniški gospodarstveniki so ta problem večkrat nakazali odgovornim organom, vendar ustrezne rešitve še ni. Veljalo bi podpreti upravičene zahteve izvoznikov po večjih premijah, v nasprotnem primeru bo vedno težje obdržati prodajo v tujino na sedanjem nivoju. Ob nezavidljivem jugoslovanskem zunanjetrgovinskem primanjkljaju pa problem terja kar najhitrejšo rešitev. S poslovanjem naše industrije v preteklem letu smo lahko zadovoljni, zato z optimizmom pričakujemo ugoden start tudi letos, posebno če upoštevamo, da se bodo naložbe v modernizaciji proizvodnje in tehnologije začele obrestovati.

T. J.

Nove davčne olajšave

(Nadalj. z 2. strani)

za nujne materialne izdatke in prevoze otrok v šole iz oddaljenih krajev.

Spoznam tudi določa, da se v letu 1970 začne obračunavati amortizacija za nepremičnine vzgojnih in izobraževalnih zavodov, kar je nujno potrebno glede na zagotavljanje sredstev za tekoče in investicijsko vzdrževanje šolskih objektov.

***

Med drugim je skupščina dala soglasje k prispevni stopnji za zdravstveno zavarovanje delavcev v letu 1970, ki jo je predložil komunalni zavod za socialno zavarovanje Ljubljana. Ta stopnja znaša 5,2% od bruto osebne dohodka delavcev.

Skupščina ni bila v celoti zadovoljna s predlogom proračuna zavoda in mu je predlagala, naj poskusi zmanjšati stroške. Poleg tega mu je predlagala, naj se upokojence oprosti plačevanja prispevka za zdravila.

Predvsem pa je skupščina v svojem sklepu zahtevala od zavoda, da uskladi stroške zdravstvenega varstva z dohodki.

***

Najbolj živahna je bila na seji razprava o programu pospeševanja kmetijstva na območju občine Kamnik. Program so sestavili kmetijski strokovnjaki obrata Kooperacije, Agrokombinata Emona, ki deluje na našem območju.

Odborniki so ugotovili, da Agrokombinat Emona premalo dela s kmetijsko kooperantno in da se ta dejavnost vse bolj opušta.

Strokovnjaki Agrokombinata so pojasnili, da glede na splošno kmetijsko politiko in glede na to, da je obrat Kooperacija vse preveč prisiljen poslovati strogo po rentabilitetnem načelu, ni bilo mogoče razvijati dejavnosti, ki bi takoj dale finančni učinek. Delo na področju kmetijstva, predvsem strokovno prosvetljevanje, je preveč dolgoročno in zato pod dosedanjimi pogoji težko izvedljivo. Za to dejavnost bi morala vsaj del potrebnih sredstev zagotoviti družba, ki bi imela od tega trajnejše koristi.

Po mnenju strokovnjakov je potrebno pristopiti k reorganizaciji kmetijske proizvodnje, intenzivirati krmsko bazo, postopno zamenjati pasove govedi, istočasno pa poskrbeti za ustrezno izobraževanje kmetov in jih uvajati v specializirano proizvodnjo. Za izvedbo teh nalog pa je zagotoviti finančna sredstva v skladu za pospeševanje kmetijstva in pri Agrokombinatu Emona — obrat Kooperacija, ki bo dal tudi kmetijsko strokovnjake, ki bodo navezovali stike s kmeti ipd. Predvsem pa bo potrebno pridobiti zaupanje kmetov do kooperacije.

Skupščina je z nekaterimi priporočili potrdila predloženi program.

M. L.

Poročilo o poteku gradnje tuhinjske ceste

Iniciativnemu odboru je bilo s strani Marjana Stanglja, nadzornega organa pri gradnji tuhinjske ceste, predloženo poročilo, ki ga z namenom, da bodo občani čim bolj objektivno informirani o problemih pri gradnji, v naslednjem povzemamo:

Z gradnjo ceste III/5031 Kamnik—Ločica se je pričelo v oktobru mesecu lanskega leta. Delo je začelo v tako poznem jesenskem času, predvsem iz političnih razlogov. Sprejetje krajevnega samopriskpeva in velika udeležba sredstev skoraj vseh krajevnih skupnosti na območju občine Kamnik za gradnjo tuhinjske ceste je zahtevala tudi dejanja, oziroma izvedbo del, čeprav iz tehničnih razlogov pričetek gradnje ni bil popolnoma umesten. Za rekonstrukcijo ceste je bila sklenjena pogodba za izvajanje del s CP Ljubljana in sicer za prve štiri kilometre, t. j. do vrha Kavrana, v predračunskem znesku 1.998.568,32 N din. Popis del je izvedlo CP Ljubljana na podlagi sklenjenega programa s tem, da se zgradi asfaltno vozišče v širini 5,50 m + 2 x 0,50 m banke.

V letošnjem septembru je bila na podlagi razgovorov z republiškim cestnim skladom in Cestnim podjetjem Ljubljana ter skupščino občine Kamnik sklenjena pogodba NA KLJUČ, za izvedbo rekonstrukcijskih del na cesti Kamnik—Ločica za fiksno vsoto 12.000.000 din od km 0,000 do km 29,214, razen odseka Kozjak v dolžini 2,400 m.

V preteklem letu 1968 so dela potekala s dokajšnjo intenzivnostjo. Ze v samem začetku pa so nastopile težave, ker je bilo potrebno prestaviti celotno nizkonapetostno električno omrežje skozi naselje Vrhpolje, poglobiti vodovod na klanec pri Karu in zgraditi večje propuste pri Svetici in gasilnem domu, ki s projektom sploh niso bili rešeni. Spremembe so nastale tudi pri Škoficu, oz. na odseku montažnega naselja, ker je projekt predvideval, da se podre obstoječa škarpa, odstrani pločnik in razširi usek do Škofičeve in Karove hiše.

Na podlagi konsultacije s člani iniciativnega odbora tov. Podbevsčkom, Zoretom in Hribarjem je bilo odločeno, da škarpa in pločnik ostaneta in da se namesto velikih zemeljskih del izvede oporni zid ob desni strani. Skozi naselje Vrhpolje je bila predvidena kanalizacija samo na krajšem odseku, sicer pa odprti kanal.

Ker je zazidava strnjena, je bilo potrebno urediti dovoze k hišam na vsakih nekaj metrov, zato je bila na takih odsekih položena vzdolžna kanalizacija, odpadli pa so uvozi. Dostopi k zgradbam in na parcele s projektom niso rešeni, zato so bili izvedeni kot

dotatna dela. V lanskem letu je bilo položeno okoli 600 m bitogramoza, zemeljska dela pa izvedena v dolžini cca. 1200 m.

Rekonstrukcijska dela na cesti so letos potekala po predvidenem programu. Z ozirom na to, da je projekt, ki ga je izdelala projektivna organizacija »Projekt nizke zgradbe«, predvideval samo adaptacije vozišča, brez upoštevavanja dejanskega stanja objektov in terenskih prilik (ker ni bilo geoloških in geomehanskih raziskav), je pri izvedbi del nujno prišlo do dodatnih del, ki so čas gradnje, oz. rekonstrukcije nekoliko zavlekla. Do konca preteklega meseca je bilo v grobem končano 8 km ceste. Po programu bi moral biti v letošnjem letu končan odsek do km 8,600. Samo izvajanje del na cesti je potekalo počasneje, kakor je bilo predvideno, iz več razlogov. Kot glavni razlog je povečan obseg del 10—20%, izredno gost promet na gradbišču in prevelika obremenjenost kapacitet ter zmožnosti CP Ljubljana, predvsem pri izvajanju asfaltnih del.

Do povečanega obsega del je prišlo pri gradnji spodnjega ustroja in to zaradi terenskih prilik, največ pa pri objektih za odvodnjavanje in pri stranskih objektih (uvozi, ograje, prestavitve vodovoda — NN el. omrežja in PTT linije, zavarovanja zgradb). Popis del skoraj ne predvideva nobenih del na stranskih objektih, zato je bilo potrebno take primere na terenu reševati individualno takrat, ko so bili aktualni. Pri tem se je pokazalo, da občani, ki so direktno prizadeti z gradnjo ceste, nimajo največjega razumevanja. V večini primerov so zahtevali, da se objekti, ki so bili prizadeti z rekonstrukcijo, spravimo v prejšnje stanje. Pri posameznikih je pri-

šlo tudi do tega, da so hoteli izkoristiti svoje pravice in si pridobiti določene koristi.

Po zadnji situaciji, ki še ni dokončna in v celoti prekontrolirana, so bila opravljena dela na prvem odseku 4 km v višini 2.334.236,33 din, kar je za 335.668,01 din več, kot je bilo predvideno s predračunom. Zakaj je prišlo do tako občutnega prekoračenja predračuna, je že bilo omenjeno, posamezne postavke pa se lahko obrazložijo iz situacije. Na odsekih Kavran—Potok in Potok—Srednja vas so bila po zadnji nekorrigirani situaciji opravljena dela v višini 936.111,18 din, pri čemer pa je treba upoštevati, da niso obsežena vsa zemeljska in asfaltna dela. Zaključno z mesecem oktobrom, kolikor je izstavljenih situacij, so bili stroški rekonstrukcije tuhinjske ceste 3.270.347,51 din.

Višina stroškov, prikazanih na podlagi situacij za mesec oktober, ni popolna, ker so izpadla zemeljska in asfaltna dela, ki so se izvajala v mesecu novembru, kakor je že omenjeno, poleg tega pa odsek še ni končan. Ko bo v celoti zaključena I. etapa do km 8,600, predvidevamo, da bodo stroški za celotni odsek znašali okoli 4.600.000 din.

Pri izvajanju del na trasi so bile in so še velike težave pri tehnični izvedbi, ker projekti niso detajlno obdelani, največ pa je težav zaradi neurejenih premoženjsko pravnih zadev. Pred izvajanjem del bi morale biti sklenjene predpogodbe za odškodnine. V času izvajanja bi bilo potrebno sproti reševati vse tehnične probleme, ki izhajajo iz spremenjenih pogojev na cesti v zvezi z objekti ali komunalijami. Vse te zadeve so prepuščene nadzornemu organu, ki je moral sedaj o vseh teh stvareh odločati, sicer bi bilo treba dela nujno ustaviti.

Novoletni obisk pri naših najstarejših revolucionarjih in udeležencih delavskega gibanja

Predstavniki občinskih družbenopolitičnih vodstev in republiški poslanci so pred novim letom obiskali naše najstarejše delavske aktiviste in revolucionarje ter jim s skromnimi darili zaželeli še mnogo let zdravja in zadovoljstva v krogu svojih družin.

Vinko Dobnikar, Iztok Jurančič in Franc Svetelj so med drugim obiskali znanega predvojnega delavskega aktivista in borca za delavske pravice Franca Zabrezovnika na Olševku, udeleženca oktobrske revolucije, in nekdanjega neveljskega župana

na listi enotne socialistične delavske partije Franca Virjenta z Olševka ter Klaro Perčič, družbeno delavko med našimi izseljenki v Franciji.

Občinski sindikalni svet je vsem nekdanjim udeležencem delavskega gibanja podaril knjigo o zgodovini delavskega gibanja v Jugoslaviji. Vsi so bili zelo veseli pozornosti družbenih organizacij.

Tudi nekateri predstavniki krajevnih organizacij SZDL so ob novem letu obdarili najstarejše občane in jim zaželeli srečno in zdravo novo leto.

Kamniški turizem: kam in kako v prihodnosti?

Geografski in klimatski pogoji naše občine so za razvoj turizma brez dvoma zanimivi. Vendar z dosedanjim turističnim razvojem ne moremo biti zadovoljni, ker niso izkoriščene vse objektivne možnosti te panoge.

Vrstni red gradnje posameznih objektov, ki bi pospešili razvoj turizma v naši občini bi bil naslednji:

CESTE

Gospodarski razvoj in turizem ne moremo razvijati brez modernih cest. Potrebno jih je modernizirati po programu:

- tuhinjsko cesto;
- cesto od spodnje postaje žičnice do Kamniške Bistrice;
- cesto Stahovica—Črni-vec;
- cesto Duplica—Volčji potok;
- cesto Stahovica—Bistričica;
- cesto Kamnik—Godič;
- cesto na Veliko planino, speljano preko Kališ, Rakovega, Gojske in Menine planine. Hkrati bi služila kot zveza z Lučami in dalje z Logarsko dolino.

VELIKA PLANINA

Brez dvoma je Velika planina s svojo arhitekturo in razsežnostjo ter možnostjo letnega in zimskega turizma eden največjih kompleksov, kjer je potrebno skoncentrirati glavne in pomožne turistične objekte. V to področje sodi celotni kompleks od Stahovice do Kamniške Bistrice z Veliko planino. V skladu z urbanističnim programom, ki bo v najkrajšem času v razpravi in nato sprejet, bo tu potrebno zgraditi gostinske kapacitete in sicer locirane ob spodnji postaji žičnice — na sedanjem parkirnem prostoru — in na Kopiščih. Na Šimovcu je potrebno zgraditi depandanse sedanjemu hotelu ter večjo restavracijo na Zelenem robu v bližini zgornje postaje.

Območje Velike planine, kjer naj bi se razvijal komercialni turizem, moramo opremiti s komunalnimi napravami, zlasti z vodo in elektriko.

V urbanističnem načrtu so predvidene številne žičnice-večnice, ravno tako pa tudi dostop na Veliko planino po cesti iz doline Črne. Potrebno je zgraditi številne smučarske steze, ki so pogoj za zimski turizem, za letni turizem pa številne sprehajalne poti, zlasti v območju, kjer se predvideva komercialni turizem — to je na Šimovcu in Zelenem robu.

V Kamniški Bistrici bi bilo potrebno ob sedanji planinski koči zgraditi sodobnejši hotel v alpskem stilu.

Obnoviti in povečati moramo planinsko postojanko na Kamniškem sedlu.

MESTO KAMNIK

V mestu je potrebno zgraditi:

- hotel s 60—100 ležišči najvišje kategorije;
- žičnico na Stari grad, ki naj bi bila locirana nekje pri kopaljšču;
- moderno štiristezno kegljišče;
- minigolf pri kopaljšču;
- restavracijo v Volčjem potoku;
- pokrit zimski bazen;
- preurediti gostišče na Starem gradu v sodobno depandanso hotela v Kamniku;
- obnoviti privatna gostišča in jih modernizirati;
- zgraditi ekskluzivni lokal na razvalinah Malega gradu.

TUHINJSKA DOLINA

Z moderno cesto se odpira možnost razvoja v tej dolini. Zgraditi je treba motel in strokovno ugotoviti lokacijo (Kozjak, oz. pri odcepu ceste na Menino planino, ki jo bo potrebno z urbanističnim programom odpreti, zlasti za lovski turizem).

V najkrajšem času je treba izvršiti na področju Vasena geološke raziskave za termalno vodo. V kolikor bi bile raziskave pozitivne, bi na tem področju moral nastati sodoben gostinski objekt z vsemi napravami, ki so potrebne za racionalno ekonomsko in zdravstveno koriščenje termalne vode (bazen, hoteli itd.).

Sodobno je treba opremiti in povečati camp v Kamniku in morda tudi v Motniku.

OBJEKTI ZA REKREACIJO IN SPORT

— Urediti centralni stadion v Kamniku za vse športne panoge: atletiko, nogomet, odbojko, košarko in to z garderobami;

— urediti garderobe z manjšim bifejem pri kopaljšču;

— na območju občine določiti prostore za gradnjo vikendov, ki naj bodo po celi Tuhinjski dolini, v dolini Bistričice, v dolini Črne, na področju Samotnega mlina. Področje vikendov naj ne bi bilo skoncentrirano na enem ali dveh mestih;

— v Komendi je treba omogočiti razvoj konjskega športa tudi za turistične namene.

Glede rekreacije je treba intenzivneje razvijati gostinstvo v povezavi z lovom ter ugotoviti možnost zajetja rib v bazene, ribolov pa povezati z jahalnim športom v Komendi in na območju Godiča.

RAZVOJNE MOŽNOSTI KMEČKEGA TURIZMA

Občina Kamnik ima brez dvoma velike možnosti za razvoj kmečkega turizma, zlasti v področju Tuhinjske doline, doline Črne, Gozda, Kališ, Bistričice, Palovč in Tunjic.

Sleherni interes posameznih zasebnih lastnikov se mora stimulirati z dodelitvijo kreditov in s primerno davčno politiko, ki jo v zadnjem času že uvajamo v ta namen.

KULTURNE ZANIMIVOSTI V OBCINI

V občini smo bogati s številnimi kulturnimi spomeniško zaščitnimi zanimivostmi. Treba pa jih je v večji meri vključiti v razvoj turizma, kot predvsem v večjo propagando in z večjim obiskovanjem vseh kulturnih spomenikov od muzeja v Kamniku do najstarejših objektov: kapelice na Malem gradu, cerkve pri Sv. Primožu do spomenikov NOV na območju občine Kamnik (bolnice, spomeniki, spomeniška obeležja itd.). Mestu in občini dajejo posebno obeležje tudi napisne table v Kamniku, razsvetljava in arhitektonsko urejanje poslovnih prostorov v starem mestnem jedru.

OBJEKTI, KI NAJ BI IMELI PREDNOSTI PRI GRADNJI

— Z gradnjo hotela najvišje kategorije s 60—100 ležišči v Kamniku bi bilo nujno potrebno pričeti v letu 1970. Ugotoviti je treba sposobnost »Kočne«, »Planinke« in »Kozoroga« glede investicijskih možnosti;

— avtomatsko kegljišče in mini golf v Kamniku je treba nujno zgraditi v letu 1970;

— cesta v Tuhinjsko dolino je v gradnji in bo končana v letu 1972;

— cesto v Kamniško Bistrico bo mogoče graditi po 1972. letu, ko bo zaključena modernizacija tuhinjske ceste;

— žičnico na Stari grad je treba graditi vzporedno s hotelom in obnovitvijo gostišča na Starem gradu;

— urediti cesto v Volčji potok in

— restavracijo v Volčjem potoku;

— z gradnjo depandanse hotela in večje restavracije na Veliki planini bi pričeli najkasneje v letu 1971. in sicer po končani študiji o preskrbi Velike planine s komunalnimi objekti;

— gradnja avtobusne postaje;

— modernizacija gostišča Malograjski dvor;

— razširiti restavracijo »Planinka« tudi v sedanje prostore »Železnice«.

Modernizacijo privatnih gostišč v Kamniku se lahko pospeši s tem, da sanitarna in arhitektska služba ukrepata zoper neprimerno urejene lokale. Pospešiti je treba že pričeto urejanje fasad v mestnem območju in posvetiti večjo skrb asfaltiranju mestnih ulic.

Tudi štipendiranje gostinskih kadrov ni zadovoljivo. Brez kadrov nobena investicija ne bo ekonomsko izkoriščena.

Vzgoji prebivalstva, ki je zelo pomemben element za razvoj turizma, mora turistično društvo posvetiti večjo skrb, tako da bo smisel za lepoto in čut za čistočo mesta vsakodnevna skrb slehernega občana in vseh delovnih organizacij.

Navedene želje je potrebno izvršiti v interesu razvoja turizma kot gospodarske panoge z veliko perspektivo za razvoj Kamnika.

Ali bodo dela lahko izvršena v 10 ali 20 letih, je odvisno od materialne sposobnosti in

od doslednega izvrševanja izgradnje objektov.

Prednostni red je potrebno strokovno skrbno izdelati.

S sestavkom sem izpolnil svojo željo, da bi v turističnem društvu, med občani, strokovnimi službami in skupščino končno prešli od razprav in predlogov za razvoj turizma h konkretnim izvajanjem.

Zavedam se, da je spis nepopoln ter da ga moramo v skupnih razpravah še dopolniti. Posebno pozornost naj bo posvečena delom, ki smo jih sposobni izvršiti v petih letih.

Vsak posameznik in vsi skupaj lahko pripomoremo, da bo Kamnik z okolico turistično zaživel.

Vinko Gobec

Obdorniki skupščine sprašujejo: ali je napis v gotici res edina rešitev in če je, zakaj ne bi raje rekli pri Cererju

Delavska univerza Kamnik prireja seminar

za sistematizacijo delovnih mest v delovnih organizacijah

13. in 14. februarja 1970 ob 8. uri v prostorih učilnice Delavske univerze Kamnik (zdravstveni dom II, nadstropje).

Udeleženci bodo na seminarju dobili potrebno literaturo.

Naš pogovor

O kamniških mesarjih, o novi klavnici in še o čem

S prvim januarjem letos morajo po zakonu o pospeševanju živinoreje in o zdravstvenem varstvu živine prenehati vse klavnice in drugi živilsko predelovalni obrati, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev. Po teh predpisih bi bilo treba v Sloveniji zapreti okrog 100 od skupno 133 klavnic. Ta ugotovitev in ne tako redka vprašanja med občani o založenosti z mesom v naših mesnicah in o cenah živine in mesa so bila povod za naš pogovor z Janezom Osenarjem, direktorjem kamniškega podjetja Meso.

Ali tudi vaše podjetje kaj zadene znani predpis?

Prav gotovo bi morali klavnico zapreti, če bi ostala takšna, kot je bila. Vendar smo pravočasno začeli z modernizacijo in razširitvijo objektov, kamor smo doslej vložili že prek 260 starih milijonov, od tega je 94 milijonov lastnega denarja, ostalo pa krediti. Računamo, da bodo dela končana do 1. maja letos. Zelo nam je šla na roko tovarna usnja, ki nam daje paro in nam zato ni treba graditi lastne kotlarne.

Kolikšne pa bodo zmogljivosti modernizirane klavnice?

Računamo, da bo dnevna kapaciteta okrog 100 prašičev in 40 goved, hladilnice pa lahko sprejmejo hkrati 50 ton mesa.

V letu 1969, oziroma točneje v 9 mesecih tega leta je bil dohodek na zaposlenega manjši za 10% v primerjavi s predlanskim.

Seveda, ker je proizvodnja tekla med gradnjo objektov, kar nas je precej motilo, vendar je bilo bolje, kot pa če bi jo za ta čas popolnoma ustavili.

Kmetje pravijo, da ni pravega razmerja med odkupno ceno živine in prodajno ceno mesa, gospodinjje pa ugotavljajo, da se cene mesa ne znižujejo, kadar pada cena živine. Kako je s tem?

Moram reči, da so bili v preteklosti, ko je bila ponudba živine zadostna, res primeri, da je moral kmet dati pod lastno ceno, če je hotel prodati in da v tem pogledu tudi odnosi naših nakupovalcev do kmetov niso bili vselej najbolj v redu. Stvari so se sedaj popravile, odkupne cene smo povečali in odkupimo vse, kar nam ponudijo. Bike plačujemo po 7 din za kg, vole 6,30 do 6,50, krave pa okrog 5,70.— Seveda imamo določene najvišje prodajne cene mesa. Za govejo polovico je sedaj n. pr. 13,30 din za kg. Po tej ceni seveda ne moremo prodajati mesa živine,

ki smo jo n. pr. plačali po 7,00 din za kg žive teže. Zato meso najlepše govedi prodajamo tudi izven občine. Tale bik je n. pr. namenjen za Koper, kjer dobimo 18,00 din za kg.

Mislim pa, da je treba kmetom zagotoviti neke stalnejše odkupne cene, ker drugače kmet ne bo imel več zaupanja, da si bo z rejo živine lahko kaj opomogel.

Kolikšen del živine pa dobite sedaj iz kamniškega živinorejskega okoliša?

70 do 80%, ostalo pa pripeljemo od zunaj, dočim je bilo nekaj časa nazaj ravno obratno. Sedaj smo kot odkupno mesto poleg Motnika, Laz in Kamnika vključili tudi Komendo. Kar pa kupimo izven občine, gre preko Agro-kombinata, sami neposredno od kmetov ne smemo odkupovati. Tudi to nam povzroča določene težave.

Večkrat slišimo pritožbe potrošnikov, da vse vaše slovalnice niso enako dobro založene. Take pripombe so n. pr. na Duplici, na Zapricah in drugod.

Res je, tudi jaz sem že slišal za te pripombe. Vendar moram reči, da mi vse poslovalnice enako zalagamo in da nobena ni v privilegiranem položaju. Toda kaj morem pomagati, če pride gostilničar, oz. upravnik kake menze in vzame polovico teleta ali kak drug kos skupaj. Mesar ga seveda rade volje da, saj

mu ga ni treba sekati po kilogramih in dekagramih. Potrošniki so seveda prizadeti, posebno zadnji čas, ko nekaterih vrst mesa že itak primanjkuje. Tu bomo morali nekaj storiti.

Kot vidimo, ste nabavili tudi nove stroje za mesne izdelke. Kaj imate v načrtu na tem področju?

Organizacija klavnice nas sili, da moramo iti na trg tudi z mesnimi izdelki. Zato smo kupili nove stroje za izdelavo salam, hrenovk, klobas itd. Postavili pa smo tudi 3 moderne sušilnice z avtomatsko regulacijo. Seveda bomo izbor mesnih izdelkov razširili z nekaterimi posebnostmi. To bodo suha tuhinjska klobasa, suha salama po gorenjskem receptu, gorenjski želodec in še nekateri podobni izdelki.

Tovariš Osenar, hvala lepa za odgovore. Želimo, da bi se vaši načrti čimprej uresničili in da bi bili potrošniki z vašimi izdelki čimbolj zadovoljni.

Sv.

Razprave o zakonski ureditvi zdravstva in zdravstvenega zavarovanja

V delovnih kolektivih in v družbenopolitičnih organizacijah v Kamniku tečejo te dni razprave o osnutkih republiških zakonov o zdravstvu in o zdravstvenem zavarovanju. Pred nekaj dnevi je skicala

tak razgovor tudi sekcija za vprašanja zdravstva pri občinski konferenci SZDL. Udeležili so se ga člani samoupravnih teles s področja zdrav. zavarovanja, občinskega sveta za zdravstvo, odbor-

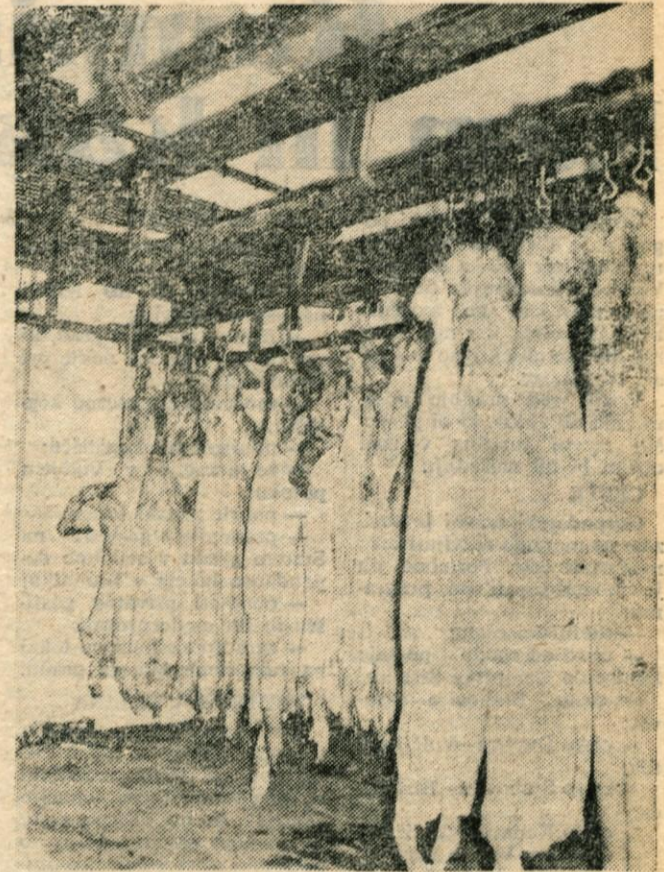
niki občinske skupščine, predstavniki sindikalnih organizacij in republiški poslanci.

Ugotovili so, da se vsebina obeh osnutkov precej prepleta. Določila o obveznem zdravstvenem varstvu po mnenju udeležencev bolj sodijo v zakon o zdravstvenem zavarovanju kot pa med določila o zdravstveni službi.

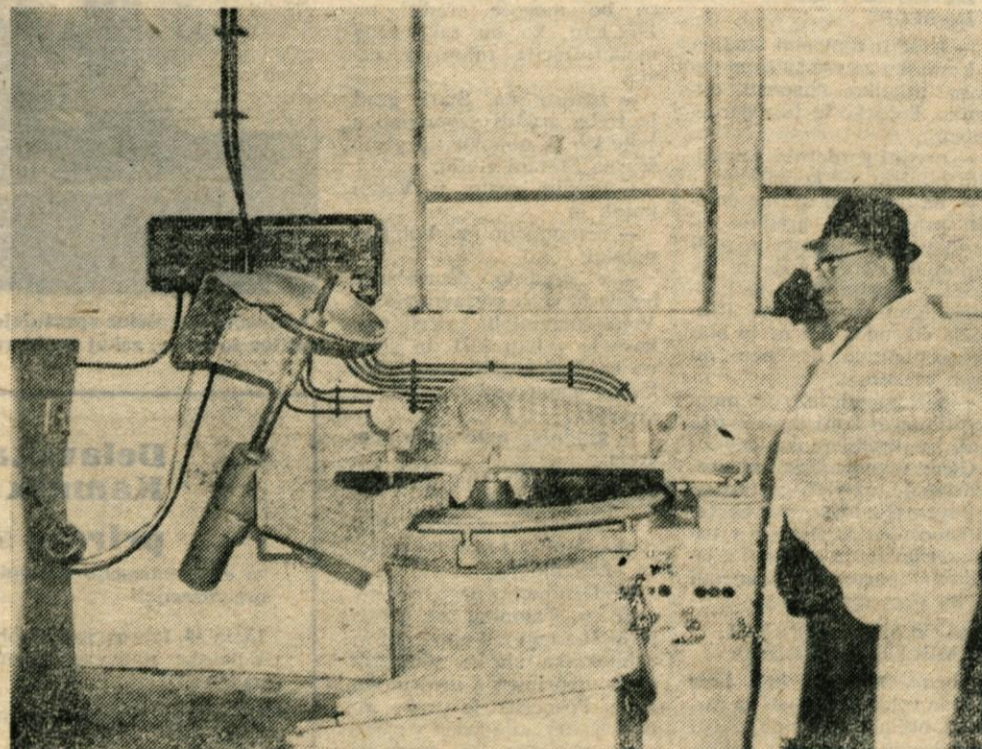
Podprli so predlog, da bi programe zdravstvenega varstva v prihodnje sprejemali z družbenimi dogovori, vendar bi morala biti obveznost, kdo naj pripravlja predloge teh programov, v zakonu bolje opredeljena.

Sodelovanje predstavnikov družbene skupnosti v samoupravnih organih zdravstvenih zavodov bi bilo treba ohraniti in v prihodnje še bolj razviti. Odločno so zavrnili nekatere teze, da tako sodelovanje zainteresiranih občanov v prihodnje ni več potrebno. Sestavljalci osnutkov bodo morali bolje preučiti vprašanje statusa zavarovanca v posamezni vrsti zavarovanja. Sedanji predlog namreč izpušča nekatere kategorije zavarovancev, n. pr. družinske člane oseb, ki služijo vojaški rok, izseljence povratnike itd. Bodoče skupnosti zdravstvenega zavarovanja naj bi bile čimvečje, skupnosti delavskega in kmečkega zavarovanja pa naj bi se med seboj teritorialno pokrivala.

S.

Transportni tiri so te dni spet polni svinjskih polovic. Cena masti je padla. Potrošniki bodo zadovoljni, kaj pa rejci prašičev. Kdaj bomo končno ustalili nenormalno nihanje cen?

Nov stroj za predelavo mesa v kamniški klavnici. Moderni stroji v novih prostorih in več mesarskih strokovnjakov so pogoj za večjo kakovost mesnih izdelkov.

Novoletno darilo učencem

Kolektiv trgovskega podjetja Kočna, ki ima patronat nad osnovno šolo Smartno v Tuhinju, je ob novem letu podaril učencem te šole tele-

vizijski sprejemnik. Učenci so bili darila zelo veseli, saj so zelo redki med njimi, ki imajo doma televizor. Prav bi bilo, če bi zgled kolektiva

Kočne posnemali tudi ostali delovni kolektivi v občini in se od časa do časa spomnili učencev v šolah, nad katerimi imajo patronat.

Učenci osnovne šole v Smartnem so bili darila Kočne zelo veseli. Sedaj pa čakajo, kdaj jim bo dedek Mraz prinesel vsaj eno novo učilnico. Sedaj se namreč stiskajo v dveh majhnih sobah, ki so jih predelali iz enega razreda

Pet let posebne osnovne šole na Homcu

Posebna osnovna šola na Homcu obhaja letos svoj prvi jubilej, odkar je bila ustanovljena po zaslugi uvidnih občinskih mož skupščine občine Domžale. V letu 1964 je na iniciativo takratnega predsednika domžalske občine tov. Pogačnika Jožeta, načelnika za splošne zadeve tov. Horvata Štefana in predsednika Sveta za šolstvo tov. Leniča Jerneja občinska skupščina Domžale sprejela pomemben sklep o ustanovitvi posebne osnovne šole za težko učljive otroke. Šolski prostori naj bi se uredili v prostorih nekdanje osnovne šole na Homcu. Te prostore pa je bilo treba najprej preurediti. Zato je bilo treba preko deset milijonov starih dinarjev. Kljub kratkemu času in mnogim težavam pa se je pouk že lahko začel 21. septembra 1964. Uradna kolavdacija je bila 8. novembra istega leta. Sprva je na šoli delalo le pet oddelkov, t. j. od 1. do 5. razreda. Učencev je bilo 33, učnih moči pa pet. V šolo so se vpisali tudi učenci in učenke iz kamniške občine. Takoj iz splošnega je bila v načrtu izgradnja internata pri šoli, za kar bi prišlo v poštev bližnji zadržani še danes nedograjeni dom. Zaradi objektivnih in subjektivnih razlogov do gradnje ni prišlo in šola je še danes samo eksterna. Osnovna dejavnost šole pa se je iz leta v leto hitro večala in z njo vred število učencev in

učnega kadra. Tako je v obdobju petih let postala ta šola 13 oddelčna s 15 učnimi močmi. Število vpisanih učencev je v letu 1969/70 120. Delovnemu kolektivu kot vodstvu šole se je posrečilo, da je dosegalo iz leta v leto lepše učne in vzgojne uspehe tako, da je danes dočkala priznanje z najvišjega mesta. Vsakoletne bogate šolske razstave jasno pričajo o vedno lepših učnih uspehih. Kolektiv šole se je ves čas močno prizadeval, da bi med starši in prebivalstvom obeh občin čim bolj populariziral šolo, pred katero so imeli v prvih letih tako starši kot ostali kaj slabo in napačno mnenje. Danes ni več težav v vpisom. Zato postajajo šolski prostori premajhni in bo že s prihodnjim šolskim letom vprašanje, kam z novovpisanimi otroki. Ker je na tej vrsti šol pomembno zlasti delovno usposabljanje otrok, se je vodstvo šole trudilo, da bi prišlo do večje in boljše tehnične delavnice. To se mu je posrečilo šele v letu 1969, ko je moralo zato porabiti dve dosedanji učilnici in jih spremeniti v tehnično delavnico. Pri tem je pomagala TIS Domžale. Pri nabavi prepotrebni strojev in orodja pa je priskočilo na pomoč republiško društvo za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam. Enim kot drugim se kolektiv šole iskreno in tovariško zahvaljuje! Doslej je

obiskovalo to šolo 359 težko učljivih otrok. Šolsko obveznost pa je končalo doslej 38 učencev in učenk, ki so večinoma že vsi v proizvodnji, za kar se moramo zahvaliti predvsem naklonjenosti in razumevanju kadrovske službe v podjetjih obeh občin. Le-te so nam vsako leto šle zelo na roko, ko smo v aprilu poslali naše učence 7. in 8. razreda na štirinajstdnevno delovno prakso. Zanimivo je, da so se naši gojenci na tej delovni praksi vedno dobro zadržali in da podjetja niso bila skopa ne s pohvalo in ne z nagradami zanje. Iskreno želi ves kolektiv kot vodstvo šole še v naprej takega uspešnega sodelovanja.

Šola pa je tudi uspešno sodelovala z Zavodom za zaposlovanje v Kamniku, ki nam je vedno ustregel in pomagal, za kar gre vsa zahvala psihologinji tov. Balohovi in tov. Šimenčevi.

Naša želja je, da bi šola v bodoče mogla zajeti še vse tiste kategorizirane otroke tako iz Moravc in Tuhinjske doline, ki vse doslej niso mogli obiskovati naše šole zaradi oddaljenosti in pomanjkanja prometnih sredstev. Teh otrok ni malo.

Pa še to: Kategorizacijske komisije pri obeh občinah bi morale svoje delo pospešiti in ga končati vsako leto vsaj do konca maja. Tako bi šola lahko pravočasno uredila pouk in prevoz. N. V.

Program za pospeševanje kmetijstva v kamniški občini

Kmetije v šoli

V okviru programa za pospeševanje kmetijstva v kamniški občini, ki ga je sprejela občinska skupščina na svoji zadnji seji so te dni že v teku predavanja za kmetijske proizvajalce. Program predavanj obsega 12 tem, predavanja pa so vsako sredo in petek v sejni dvorani občinske skupščine v Kamniku. Že udeležba na prvih predavanjih ko so govorili o usmerjanju gospodarjenja na kmetijah, o prvi pomoči pri živini, o gnojenju in pridelovanju krmne, je pokazala veliko zanimanje kmetov za ta predavanja. Kmetijskega tečaja se udeležuje 45 kmetov, zlasti mlajših s celotnega območja občine. Predavajo pa priznani kmetijski strokovnjaki s kmetijskega inštituta Slovenije, kmetijskega zavoda Ljubljana in Veterinarskega zavoda iz Kamnika. Vsa predavanja spremljajo s filmi in diapozitivi.

Posebno pozornost bodo na tečajih posvetili vprašanju kako organizirati zasebne kmetije, da bi v prihodnje dajale na trg več kmetijskih pridelkov. V tem smislu bodo obravnavali modernizacijo in urejanje hlevov in drugih gospodarskih objektov, selekcijo govedi, kmetijsko mehanizacijo itd.

Ko bo ta tečaj končan, bodo v mesecu februarju in marcu organizirali tudi predavanja po vaseh. Udeleženci tečaja pa si bodo ogledali tudi praktične rešitve pri gradnji novih hlevov in drugih gospodarskih objektov.

Kam uhaja voda, se ob enajstih zvečer sprašuje strojnik v črpalnici pod Skalco. Res, ni enostavno najti vseh velikih in majhnih lukenj v kamniškem vodovodnem »rešet«

Odkrite glavne okvare na vodovodnem omrežju

V zadnji številki našega lista smo objavili, da bo konec meseca januarja znan režim preskrbe vode v spodnjem delu Kamnika. Na naše vprašanje, če je preizkušanje vodnega zbiralnika v Podgorju že zaključeno, so nam v Komunalnem podjetju odgovorili, da morajo do konca meseca januarja opraviti še nekaj poskusov, potem pa bodo objavili načrt preskrbe z vodo v Kamniku. Povedali so nam tudi, da so v zadnjem času odkrili štiri velike okvare na vodovodnem omrežju. Na Tržkem polju je bila počena glavna cev premera 100 mm. Ko so to popravili, se je takoj povečal pritisk za 1,2 atmosfere. Podobne okvare so ugotovili tudi na Šutni pred zgradbo občinske skupščine itd. Sedaj so v teku dela pri gostilni Malograjski dvor v Maistrovi ulici, kjer polagajo nove cevi, da bi odklopili sedanje »rešet« ki propuščata precejšnje količine vode.

V Komunalnem podjetju se torej trudijo, da bi v mestu čimprej zagotovili normalno preskrbo z vodo in obenem obvestili potrošnike zlasti v višjih nadstropjih, kako bo v bodoče potekala preskrba z vodo. Želimo, da bi se želje potrošnikov vode na počvočju mesta čimpreje uresničile.

Kamniški gasilci o svojem delu

Kamniški gasilci so pred dnevi na občnem zboru napravili obračun svojega dela v preteklem letu.

V letu 1969 so člani tega najstarejšega gasilskega društva v občini sodelovali v devetih akcijah. Veliko skrb so posvetili tudi strokovnemu usposabljanju svojih članov. Vseh sedem članov, ki so obiskovali tečaj za častnike, je napravilo izpit z odličnim uspehom.

Dvoje problemov je, ki mu morajo po mnenju udeležencev občnega zbora, kamniški gasilci letos posvetiti največjo skrb: obnoviti opremo in vključiti čimveč mladine v delo društva.

Čeprav jim je lani občinska gasilska zveza nabavila za 1.500 dinarjev opreme, je to še vse premalo. Zelo pogrešajo nov gasilski avtomobil; sedanji namreč res ne sodi nikamor drugam kot v muzej. Potrebovali bi tudi opremo za reševanje iz vode, saj so morali že večkrat posredovati ob utopitvah, raznih poplavih in podobno.

Zgodba o novem kamniškem gasilskem domu je sicer že stara, nekdo na občnem zboru je dejal, da je to že pravljica za lahko noč, vendar so bili gasilci

mnenja, naj se novi odbor odločno zavzame, da se enkrat dokončno določi, kje bo ta dom stal. Menijo, da bi moral biti nekje na prehodu med novim naseljem in starim delom mesta.

Gasilci so sklenili tudi, da je treba čimprej ustrezno označiti vse podzemne hidrante v Kamniku in izdelati načrt o razporeditvi hidrantov po mestu. To naj bi bila naloga komunalnega podjetja.

Gasilska zveza Slovenije je ob 100-letnici gasilstva na Slovenskem odlikovala najstarejše kamniške gasilce. Med njimi so ing. Franc Dolenc, Albert Uršič, Leopold Lampič, Janko Zore, Anton Jerin, Jože Flere.

Predsednik občinske gasilske zveze Janez Pregled pa je 11. najstarejšim in najbolj aktivnim gasilcem podelil diplome in značke. Za 40-letno delo v gasilstvu sta prejela diplome Janko Zore in Jože Flere, za dolgoletno delo v društvu so dobili priznanje tudi Tomaž Podjed, Jože Kladnik, Božo Janežič, Miha Poljanšek, Anton Osenar, Franc Dacar, Jakob Homar, Ignac Zupanc in Jože Brlec ml. Vsem iskreno čestitamo! S.

Dopolnitev občinskega statuta

Komisija za statut pri občinski skupščini Kamnik intenzivno pripravlja spremembe, ki so potrebne v občinskem statutu in jih zahtevajo tako ustavni amandmaji kot nagel razvoj komunalnega sistema. Posebno skrb bodo posvetili krajevni samoupravi, ki je v kamniški občini zadnja leta doživela velik razmah in z uvedbo samoprispevka tudi dobro materialno podlago. Osnutek sprememb bodo še ta mesec dali na zbere volivcev.

Že letos čez Šenturško goro v Cerklje

Spomladi bodo nadaljevali delo pri gradnji ceste od Laniš do Sidraža. Gozdno gospodarstvo iz Ljubljane je že izvršilo nekaj zemeljskih del pred zimo. Dokončati je treba še 3 km dolg cestni odsek, pa bo Sidraž povezan s Kamnikom. V špolskem kmečkem gospodarstvu okrog Sidraža bolj težijo na Kamnik kot na Cerklje, do koder imajo že cestno zvezo čez Šenturško goro. Kamniška občina je k stroškom pri gradnji primaknila 10.000 din. Ko bo dograjen cestni odsek od Laniš do Sidraža, bo Kamnik po lepi gorski cesti čez Šenturško goro povezan s Cerkljami in Kranjem.

To pot brez pohvale

Lani smo na tem mestu izrazili zadovoljstvo, da so bile ob novoletnem naletu snega kamniške ulice hitro očiščene in usposobljene za promet. Letos je skoro ob istem času prekrila ceste snežna brozga, s katero so vozniki radodarno škropili pročelja hiš. Očiščevalna akcija je bila prepočasna, obzirnost voznikov motornih vozil pa premajhna, da bi obvarovala hiše pred umazano brozgo, ki pušča na zidovih nezaželene sledove,

Novi gasilski častniki ob zaključku tečaja

Občinska gasilska zveza posveča vso skrb vzgoji gasilskim kadrom

V okviru praznovanj ob 100-letnici gasilstva na Slovenskem se je s svojim programom vključila tudi občinska gasilska zveza Kamnik. Poleg drugih akcij je organizirala trimesečni tečaj za gasilske častnike. Tečaj sta vodila tov. ing. Dolenc in tov. Vivoda. Predavatelji so bili iz gasilske zveze SRS in gasilske brigade Ljubljana. V tečaj se je vpisalo 30 gasilcev iz območja občine Kamnik, končalo pa ga je 27 članov. Bodoči gasilski častniki so morali obvladati precej zahtevno gradivo iz zakonskih predpisov, gradbeništva, kemije, fizike, gasilske tehnike itd. Predavanja so se pričela v začetku oktobra in končala decembra 1969. Pouk je trajal po 6 šolskih ur vsak drugi

dan. Čeprav je bila snov precej zahtevna, sta volja do znanja in veselje do gasilstva tudi tokrat premagala ovire. Tečaj so z uspehom končali vsi, kar gre iskrena zahvala predavateljem, njihovem znanju in bogatim izkušnjam s področja gasilstva.

Po končanem tečaju je predsednik gasilske zveze občine Kamnik Janez Pregled v gasilskem domu razdelil spričevala in čestital k uspehu novim gasilskim častnikom.

V imenu tečajnikov se je zahvalil organizatorjem tov. Konda Alojz.

Izobraževanje o vseljudski obrambi

Osnova vseljudske obrambe vojne, radio biološke in kemične zaščite, civilna zaščita in požarna varnost, osnove prve pomoči itd., so naslovi predavanj, ki so jih te dni začeli obiskovati prebivalci kamniške občine. Skupno bo na programu 6 tem v vsakem

kraju. Predavanja so vsak teden in bodo v vseh krajih občine opravljena do srede aprila letos. Udeležba je zelo dobra, saj so ponekod premajhni prostori, da bi vsi hkrati poslušali določeno temo. Zato morajo v posameznih krajih isto temo ponoviti tudi po trikrat.

Teh predavanj so se namreč dolžni udeležiti vsi prebivalci od 16. do 65. leta starosti razen vojaških obveznikov, razporejenih v vojaške enote, enote teritorialne obrambe in v enote civilne zaščite ter rezervni vojaški starešinci, ki bodo imeli poseben pouk. Teh predavanj se ne udeležujejo tudi dijaki in študentje, ki te teme obravnavajo v šolah. S.

20 let samoupravljanja v kamniški tovarni usnja

20. januarja 1950 so delavci kamniške tovarne usnja med prvimi v Sloveniji prevzeli upravljanje podjetja v svoje roke.

Ta pomembni jubilej je kolektiv počastil na slavnostni seji delavskega sveta. Nanjo so povabili tudi člani prvega delavskega sveta in upravnega odbora, ki so zaorali ledino na tem pomembnem področju našega družbenega sistema.

V pogojih samoupravnih odnosov je delovni kolektiv tovarne usnja v preteklih dveh desetletjih dosegel lepe uspehe. Proizvodnja usnja, ki se vedno bolj

usmerja na kvalitetnejše izdelke, se je v tem obdobju potrojila. To pomeni v lanskem letu skoraj 750.000 kvadratnih metrov različnih vrst usnja. Produktivnost se je povečala za 45 %, izvoz pa kar za osemkrat.

V delavskem svetu in v upravnem odboru se je v 20 letih zvrstilo skoraj 400 članov kolektiva, kar pomeni, da je v povprečju vsak član kolektiva eno mandatno dobo sodeloval v delavskem svetu, ne upoštevajoč pri tem delo v komisijah, odborih in drugih oblikah samoupravljanja. S.

**Dopisujte
v Kamniški
občan!**

Najboljši do sedaj

V novembru so kamniški smučarji za uvod v letošnjo sezono pripravili redni letni občni zbor. Na njem so pregledali uspehe in neuspehe v minuli sezoni, razrešili stari in izvolili nov upravni odbor, zadali pa so si tudi naloge za delo v novem letu.

Minula sezona je bila od obstoja kluba ena najuspešnejših doslej, kakor so ugotovili na občnem zboru. Organizirali so smučarske tečaje na Velikih Poljanah in na Veliki Planini, pripravili so alpsko šolo smučanja, ustanovili področno planiško šolo za skakalce, udeleževali so se tekmovanj ter jih prirejali itd.

Za smučarski klub je značilno, da se je pred leti boril celo za svoj obstoj, danes pa

se je prebil že med najmožnejše in najkvalitetnejše klube v občini. Razmah smučanja je v zadnjih letih tako porasel, da bo nujno treba čimprej rešiti probleme, predvsem finančne, ki nastajajo. Čimprej bo treba določiti, kateri klubi imajo v Kamniku možnost tudi v tekmovalnem smislu.

Pred leti so smučarji začeli vzgajati vrsto mladih tekmovalcev, ki danes sodijo v vrh slovenskega in jugoslovanskega smučanja. Sedaj pa so zaradi denarja obstali pred dilemo: ali opustiti delo s temi tekmovalci in jih prepustiti samim sebi ali pa prenehati z načrtnim vzgajanjem za ledja.

Na zboru so ugotovili, da so bili v minuli sezoni najuspešnejši alpski tekmovalci,

vendar so skakalci in tekači kritično ugotovili, da med sekcijami ni bilo prave povezanosti, niti sodelovanja, niti pomoči pri delu in organiziranju različnih tekmovanj.

Alpinci so poleti v okviru treninga poleg drugih oblik suhega treninga urejali smučišča na Veliki planini, s čimer so si z razumevanjem Ljubljane transporta prislužili brezplačne vozovnice na žičnici in s tem nemoteno treniranje.

Po izbirnih tekmovanjih so za pionirje sestavili alpsko šolo, nato pa so se leti po skrbnih pripravah udeležili 15 obveznih tekmovanj za kategorizacijo.

Tekmovalci so se udeležili tudi vseh važnejših tekmovanj, se udeležili republiških in državnih prvenstev, pripravili pa so tudi 11 domačih tekmovanj v klubske, občinske in sindikalnem merilu ter občinsko prvenstvo gorenjskih občin, sindikalno prvenstvo Ljubljana transport-Kamnik in prijateljski dvoboj s Slavonko Požejo.

Največ uspehov med pionirji je dosegel Klemenc Mirko z zmago na conskem prvenstvu v Bohinju, Keržič Mitja z osmim mestom v Kranjski gori in Lavtžar Branko z zmago na Troboju Domžale-Mengeš-Kamnik.

Najuspešnejši kamniški smučar je vsekakor mlajši mladinec Šunkar Bojan, ki je naslovu republiškega pionirskega prvaka dodal še zmage na klubske, občinske in sindikalnem prvenstvu v veleslalomu, zmago na troboju, na dvoboju s Slavonko Požejo, postal je medobčinski prvak osnovnih šol, zasedel je drugo mesto za kategorizacijo v smuku pri celjski koči, četrto mesto v smuku na Vrheh, zaradi slabšega plasmaja na državnem prvenstvu pa žal ni bil izbran v reprezentančno vrsto.

In kaj naj povemo o tekačih? Ugotovili so, da tudi letos niso mogli zaživet. V to panogo bo treba vložiti precej sredstev, da bi sploh lahko pričeli z delom. V sedanjih razmerah to ni mogoče, saj je vodstvo kluba prepričano, da je edino prav podpirati tisto panogo, ki je že delovna. Toda ali je to pravilno? Organizirali pa so tekmovanje, ki je veljalo tudi za klubske prvenstvo, poleg tega pa so se veterani udeležili slovenskega prvenstva veteranov pod Viševnikom, ki so uspešno branili svoje nekdenje uspehe.

Skakalci so ustanovili področno planiško šolo, ki so jo zaradi lažjega delovanja razdelili v tri oddelke: v Kamniku trenira Jarc Karlo, v Mekinjah Golob Miha, v Komendi pa Pibernik Klemen. Na treningih so aktivni že od avgusta dalje. Udeleževali so se različnih tekmovanj izven občine, pripravili pa so tudi 45-metrski skakalnice. T. Š.

Področni zbor učiteljev in trenerjev smučanja kamniškega področja

Da bi poživili že tako razgibano smučarsko dejavnost na področju Domžal, Mengša in Kamnika, predvsem pa, da bi bila dejavnost bolj organizirana in bolj strokovna, so učitelji, trenerji, vaditelji in sodniki smučanja ustanovili na pobudo Zbora učiteljev in trenerjev pri SZS kamniški področni zbor. Zaradi najmočnejšega strokovnega kadra in večjih delovnih izkušenj ima ta zbor sedež v Kamniku. Izvršni odbor sestavljajo: predsednik Janez Podjed, tajnik Marjan Schnabl, blagajnik Jurez Klemenc in tehnični vodja ing. Marjan Stele. V upravnem odboru pa so še predstavniki Domžal, Mengša in Ihana. Zbor je zelo aktiven, saj je uspešno organiziral vrsto akcij. Uredili so seznam članov SK Kamnik, seznam vseh strokovnih kadrov na tem področju, organizirali so tečaj za smučarske sodnike, ki ga je uspešno opravilo 15 kandidatov, za člane smučarskih klubov so organizirali nabavo enotnih klubskih puloverjev, za smučarske tečajnike so nabavili znake s kamniškim grbom. Zbor ima svoj statut in pravilnik in deluje v okviru OZTK občine Kamnik in Domžal. Vso pomoč mudi seveda klubom, saj so izdali načrt treningov v jesenski in zimski sezoni, vodi pa tudi strokovno delo v klubih.

Veliko priznanje za uspešno strokovno delo članov zbora so vabila učiteljev in trenerjev Slovenije, in sicer povabilo smučarskega učitelja Podjeda na zvezni seminar, na republiški seminar pa učitelje Šuštarja, Klemenca, Simonška in ing. Steleta, ki se bo kot član SZS udeležil tudi mednarodnega seminarja v St. Christofu v Avstriji. Ti učitelji smučanja bodo nato organizirali tečaj za ves strokovni kader na kamniškem področju, saj je letos učni program smučanja močno spremenjen. Zbor bo organiziral tudi 8-dnevni tečaj za vaditelje smučanja, saj je vzgoja lastnega kadra nujna in ena prvih nalog zbora, hkrati pa tudi najcenejša.

Največja akcija PZVTS pa bo organizacija vseh smučarskih tečajev. Zbor bo pomagal tako vodstvom šol pri organizaciji tečajev, pa tudi sam bo organiziral vrsto tečajev. Ta dejavnost kaže, da je bila združitev strokovnih kadrov Domžal, Mengša in Kamnika pozitivna in jo velja še razširiti. PZVTS, ki je organ OZTK, je v Kamniku deležen vsestranske podpore in prav kamniška OZTK ima največ zaslug za tak razmah. Večje težave pa imajo predstavniki Ihana, Domžal in Mengša, saj OZTK Domžale daje premajhna sredstva za razvoj smučanja na njihovem področju, kar ovira tudi skupno delo.

Gotovo pa se bodo rezultati dela teh prizadevnih smučarskih delavcev pokazali v večji množičnosti in kvaliteti smučarskega športa na kamniškem področju.

- sm -

Več gostov, več nočitev

V kamniški občini je bilo lani ugotovljenih 38.857 nočitev, ki so jih dosegli 17.403 gosti. To pomeni, da so bili obiskovalci Kamnika povečini poslovni ljudje, med tujci pa predvsem lovci, ki so ostali pri nas dva do tri dni. Število nočitev se je lani čvignilo za 12%. V to število je seveda všteti tudi hotel Šimnovec na Veliki planini, ki je zaradi dograjene asfaltne ceste postal bolj privlačen za domače in tuje goste.

Kaj pa v Kamniku?

Na Koroški Beli so z uspehom naštudirali in uprizorili Medvedovo ljudsko igro »Stari in mladi«. Ali bomo v Kamniku ob odkritju doprsnega kipa kamniškemu rojaku in pesniku Antonu Medvedu uspeli uprizoriti kako igro ali organizirati vsaj slavnostno akademijo?

Gasilci dvakrat na delu

Na Duplici je 24. decembra v večerni uri začelo goretj ostreže edine lesene hiše ob naših prometnih cestah, ki tvori tako slikovito nasprotje dupliškemu nebatičniku. Gasilci iz Duplice in Kamnika so uspešno posredovali in rešili spodnji del stare Vengustove domačije. Na Vrhopolju pa je 6. januarja zjutraj pričelo goretj v montažni hiši pri Jožetu Homarju. Ob peči na olje se je vžgala lesena stena. Gasilci so z uspešno akcijo zadušili požar, ki bi bil lahko usoden za novo hišo.

Upokojenci, pozor!

Pisarna Društva upokojencev in pisarna občinskega odbora Rdečega križa sta se iz dosedanjih prostorov na Titovem trgu preselili v poslopje Zdravstvenega doma. Nove prostore imata v drugem nadstropju zvažen Delavske univerze.

Komemoracije ob spomeniku padlih članov okrožnega komiteja KPS Kamnik v Rudniku

KOMEMORACIJA V RUDNIKU

Občinski odbor zveze združenj borcev NOV je ob 25-letnici napada okupatorja na bunkerje v Rudniku pri Volčjem potoku, kjer je padla večina članov tedanjega okrožnega komiteja KPS Kamnik s sekretarjem Edvardom Peterceljem-Tinkom na čelu, pripravil spominsko svečanost. Ob spomeniku padlim v Rudniku so sodelovali dupliški pevci in recitatorji in mladinski pevski zbor iz Radomelj. Svečanosti se je udeležilo veliko nekdanjih borcev in občanov kamniške in domžalske občine.

Jurčičev Domen na odru prosvetnega doma v Lazah. Prizadevni igralci iz Tuhinja bodo z njim gostovali tudi v drugih krajih

DELOVNI IGRALCI V TUHINJU

Prosvetno društvo v Tuhinju spada med najbolj delavne v kamniški občini. Vsako leto postavijo na oder dvoje ali troje del. Največji delež pri tem ima znana režiserka in organizatorica prosvetnega dela v Tuhinjski dolini Vida Drogenkova. Pred dnevi so tuhinjski igralci pod njenim vodstvom uprizorili Jurčičevega Domna. Nabito polna dvorana na Lazah je pokazala, da ljudje na podeželju še žele ljudskih iger.

Vozniki, več previdnosti na zasneženih cestah

Trobevšek Milan je 29. decembra lani vozil osebni avtomobil reg. št. LJ-115-29 po zasneženi in nezorani Cankarjevi cesti v Mekinjah proti Godiču. Ko je pripeljal na Cankarjevi cesti v bližino hiše št. 29, se je pripeljal nasproti iz levega blagega ovinka Peter

Razpotnik z osebnim avtomobilom reg. št. LJ-747-47. Ker sta bili na cesti samo dve kolesnici in sta oba voznika vozila po njih, sta zaradi zmrznjenega snega in poledenele ceste kljub zaviranju čelno trčila. Pri nesreči je nastala materialna škoda na obeh vozilih za okoli 3.500.— din.

Takole drsanje ob prometnih cestah je nevarno. Na sliki: križišče ceste na Zale in Kidričeve pri Semčevem predoru

Ulice in ceste niso namenjene za sankanje in drsanje

Voznik osebnega avtomobila LJ-744-18 Dominik VAKE je pred novim letom vozil iz smeri Kidričeve po Parmovi ulici v Kamniku. Ko je pripeljal v odcep Petruškove poti, se je nenadoma z njegove leve strani po Petruškovi poti pripeljala s sanmi večja skupina otrok, med katerimi je bila tudi Renata JANIC, ki se je zaletela v leva vrata oseb-

nega avtomobila. Pri trčenju si je Renata JANICEVA zlomila desno nogo v gležnju. Otrok je bil najprej prepehlan v ZD Kamnik, od tam pa z rešilnim avtomobilom na polikliniko v Ljubljano.

Zadnji čas smo vedno pogosteje priča, kako se otroci sankajo in drsajo na prometnih krajih in ulicah. Eno takih mest je tudi pot na Zale ob spomeniku revolucije. Mladi drsalci, pomislite, da se vaše srečanje z avtomobilom, ki pripelje po Samčevem predoru, lahko zelo nesrečno konča!

Prodajam novo garažo v centru mesta Kamnik. Ponudbe poslati na uredništvo Kamniškega občana.

Kamniška kronika

POROKE:

Brecelj Vincenc iz Razborca, star 26 let, in Vrancar Ana z Lok, delavka, stara 20 let;

Draksler Herman iz Trbovelj, mizar, star 25 let, in Hafner Ivanka iz Suhadol, delavka, stara 22 let.

SMRTI:

Ažman Ana iz Kamnika, osebna upokojenka, stara 70 let;

Cvirn Marija iz Kamnika, gospodinja, stara 72 let;

Cuderman Kristijan iz Kamnika, osebni upokojenec, star 73 let;

Golob Franc iz Nevelj, kmet, star 63 let;

Grkman Lucija iz Kamnika, gospodinja, stara 79 let;

Hančič Julijana z Duplice, delavka, stara 34 let;

Hrastovec Frančiška iz Zajasovnika, stara 65 let;

Hribar Marija iz Golice, stara 74 let;

Lap Janez iz Komenske Dobrave, kmet, star 82 let;

Plahuta Marijana s Tučne, gospodinja, stara 75 let;

Puh Peter iz Volčjega potoka, osebni upokojenec, star 59 let;

Ravnik Marija iz Kamnika, osebna upokojenka, stara 55 let;

Janko Štefe - najboljši športnik

Ljudska tehnika Jugoslavije je ob koncu lanskega leta 1969 proglašala najboljšega športnika na področjih v okviru ljudske tehnike.

Na področju motoristike je bil za najboljšega športnika leta 1969 proglašen Janko Štefe, član Avto moto društva Kamnik, zmagovalca na mnogih domačih in mednarodnih avto moto prireditvah. Štefe je tudi prvak Jugoslavije v kategoriji motorjev do 125 ccm.

Pred dnevi je Janka Štefeta, tudi najboljšega športnika v naši občini, skupno s predstavniki družbenopolitičnih organizacij sprejel in mu čestital predsednik skupščine občine Kamnik Vinko Gobeč.

Tudi mi mu v imenu vseh naših bralcev iskreno čestitamo k izrednim uspehom in mu želimo še mnogo najboljših rezultatov na dirkaliških stezah.

S.

Slapar Agata iz Laz v Tuhinju, invalidska upokojenka, stara 90 let;

Sestir Peter iz Stahovice, delavec, star 48 let;

Sircelj Franček iz Kamnika, osebni upokojenec, star 47 let;

Tonin Alojz iz Hruševke, star 55 let;

Učakar Cecilija iz Spitaliča, stara 62 let.

Smrtna nesreča pri Repniku na Vrhpolju

Eksplozija v štedilniku

V nedeljo, 28. decembra lani, so pri Repnikovih na Vrhpolju št. 42 klali prašiča. Ob takih prilikah vroče vode seveda ni nikoli dovolj. Zato je gospodinja Terezija (57) ta dan močneje zalagala štedilnik z drvni. V štedilniku so namreč imeli vzdana dva bojlarja po 10 litrov za segrevanje vode. Vzidati so jih dali pred nekako šestimi leti in ju od tedaj ni nihče več pregledal. Saj ju tudi ni mogel, ker sta bila skoraj povsem nedostopna.

Okrog pol šestih popoldne je gospodinja Terezija še vedno imela veliko opravka pri štedilniku. V kuhinji je bila tudi 18-letna hčerka Jožica. Ostali so bili na dvorišču. Tedaj je počilo. Vsa hiša se je stresla, stekla na oknih so se zdrobila. Skozi okna se je valil prah od zdrobljenega ometa in opeke, pomešan s paro. Eksplozija je bila tako močna, da so jo slišali po vsem Vrhpolju.

Domačim in sosedom, ki so prvi pritekli na pomoč, se je nudil strašen prizor. Sredi kuhinje je okrvavljena in v nezavesti ležala gospodinja. Poleg nje je v smrtnem strahu jokala ranjena hčerka. Na mestu, kjer je stal štedilnik, so iz zida štrlele le zvite vodovodne cevi in raztrgana pločevina bojlerja. Pralni stroj, ki je stal poleg štedilnika, je bil povsem zmečkan, vrata v kuhinji je iztrgalo iz stene, pomivalno korito je odneslo s konzol, v steni ob štedilniku pa je zazijala velika odprtina. Skratka prizor, kot bi eksplodirala bomba.

Takoj so poklicali reševalno postajo v Kamniku in odpeljali težko ranjeno Terezijo Repnik skupaj s hčerko, ki je bila le laže ranjena, na nezgodni oddelk kirurške klinike v Ljubljani. Zdravniki so ugotovili, da za gospodnjo Terezijo ni več pomoči, izdihnila je že na poti v bolnico.

Komisija uprave javne varnosti iz Ljubljane, ki je takoj prispela na mesto nesreče, je ugotovila, da je bil vzrok težke nesreče nestrokovno izdelan in montiran bojler. Sodni izvedenec ing. Jože Dovič je ugotovil, da sta bila bojlerja popolnoma zazidana in nedostopna in nista imela nobenih varnostnih ventilov. Odtočne cevi za toplo vodo so bile zamašene z vodnim kamnom. Zaradi tega je voda pri gretju, kot je dejal gospodar Repnik Karl, večkrat udarila nazaj v vodovodno instalacijo. Celo v hlevu je večkrat tekla iz pip topla voda. Ker voda iz bojlerja ni mogla odtekat, se je zaradi močnega kurjenja močno segrela in delno tudi spremeniila v paro. Zato je nastal pritisk preko 10 atmosfer, ki ga varjeni šivi posode niso mogli prenesti.

Ključavničarja P. Z. iz Domžal, ki je bojlerja izdelal, in F. Z. iz Olševka, ki jih je montiral, so dali v postopek okrožnemu javnemu tožilcu.

Težka nesreča je resno opozorilo marsikateremu graditelju hiš, ki jim odgovorna dela pri instalacijah večkrat opravljajo šušmarji, hkrati pa tudi vsem, ki imajo vgrajene podobne bojlerje v štedilniku, da jih večkrat dajo strokovno pregledati.

Delavska univerza Kamnik

vpisuje v začetni

ANGLESKI TECAJ

še do 15. februarja 1970.

Prijave sprejema Delavska univerza Kamnik vsak dan od 7. do 14. ure ali telefonično 83-452.

KAMNIŠKI OBČAN — glasilo SZDL občine Kamnik. — Urejuje uredniški odbor. — Glavni urednik France Svetelj. — Izhaja enkrat mesečno. — Uredništvo in uprava: Delavska univerza, Kamnik, Kidričeva ulica (Zdravstveni dom). Tiska CP Gorenjski tisk v Kranju